

पौरोहित्यम्

१२२५ - विषय कोश

१- ओष्ठक प्रदत्त योग्य विकल्पं चित्वा रित्वा
संघानानि पूरयत 5x2=10

① भा इति शब्दस्य पर्यायवाची ... अर्थः

(विकाराः / प्रकाशः / आकाशः)

② पर्जन्यः इति शब्दस्य ... अर्थः अस्ति

(मेघः / वरुणः / माप्यः)

③ मनुष्य इति शब्दस्य पाठे ... शब्दः प्रयुक्तः

(मानवः / चर्षणी / मनुजः)

④ गोत्राभिद्वयं इति शब्दस्य ... अर्थः भवति

(शुक्रः / वरुणः / कुवेरः)

⑤ चर्षणी कलत्रं ... धारयति

(चञ्जमानः / चञ्जमानपत्नी /
पुरोहितः)

⑥ आचार्यः देव उक्त्वा ... करोति 5x2=10

(कुन्कटा वन्धनम् / कौतुक वन्धनम्
सूत्र वन्धनम्)

7) धान्यराशी . . . . . निष्कालत्वम् ?

(शोणः / अक्षयत्वम् / कलशा)

8) कौतुक सूत्र . . . . . भवति ?

(हरिद्राकम् / रक्तम् / सिन्दूरद्रवम्)

9) मूर्तिव्यायाः मन्त्राः . . . . . आस्ति ?

10) यजमानः . . . . . मुखः उपविशेत् ?

(उदङ्ग / प्राङ्ग / दक्षिण)

11) क्वाय मन्त्र . . . . . वर्तते ? 5+2=10

यज्ञा यज्ञावो / गन्धकारा / नमः शम्भवे

12) . . . . . नेत्रोन्मीलनं कुर्यात् ?

(रजतेन / सुवर्णेन / सुवर्णशलाकया)

13) वेदी परितः . . . . . कलशाः यान्ति ?

(अष्ट / पञ्च / षट्)

14) पूर्णकलश . . . . . उदकं भवति भवति ?

(क्षारः / शीघ्रः / पयः)

- 15) शिवः प्रदश ..... निजा कुलशं स्थापनायम्
(सजलं / सजुग्वं / सतं लम्)
- 16) कादशाक्षर मंत्र व्यासः ..... भूतो भवति ?
नारायणः शिवः ब्रह्मा 5/2=10
- 17) भागवतः ..... भूत यः सान्ते ?
(अष्टौ / रुद्रः / इन्द्रः)
- 18) सम्पूर्ण विषयं ..... स्वरूपं वर्तते ?
(इश्वरस्य / मानवस्य / आत्मनो)
- 19) यजुर्वेद प्रतिपठार्थं ..... ग्रन्थयोगो भवति ?
(आग्नेयं / मलोजूर्ति / नमस्ते रुद्र)
- 20) प्राथम्ये स्वाहा ..... वेदस्याहुतिः ?
(अह् / यजुः / साम)

21) पुण्य कलम . . . . . आस्ते ॥ 5x2=10

(जीवनम् / सुखम् / वैराग्यम्)

22) ज्योतिषं . . . . . स्मृतः ॥

(नयनम् / सुखं / चरणम्)

23) दक्षिणर-यां दिशि . . . . . कुरुषुं भावाद्येत्
(काल पुरुषं / इव पुरुषं / राजपुरुषम्)

24) सुरवाय ~~कुरोति~~ . . . . . कुरोति लोक-
(कर्मानि / भवनानि / दानानि)

25) शिवा . . . . . सन्तु
(आपः मेघः पर्जयाः)

26) निम्नलिखित प्रश्नानाम् एक वाक्येन
उत्तरं लिखत

* कः कोपि याज्ञिको विधिः भवेत्
तत्र केषां पूजनम् आनिवार्यम् भवति ॥

27) वास्तु मण्डल र-थापनं कस्यां दिशि भवति

२४) वासुदेवो कः व्यातु प्रयोगः ५

२९) इन्द्राणां वाहनं किम् ?

३०) पाशुपतस्तोत्रे देवः कः

३१) नमः शम्भुमाय चक्रय देवस्य मंत्रः ५ 5x2=10

३२) आग्नि मूर्ध्ना क्रस्य ग्राहस्य मंत्रः ५

३३) इलोक पूर्तिं कुरुत
अये तीर्थानि

३४) १) आगच्छ गृहाण
२) अंशु गणानाम्वा

३५) अक्षितं मेलनं कुरुत 10x2=20
रुचिभाग रुचिभाग

१) अंशु आकृषणेन	१)	यमः
२) यमायत्ना	२)	सूर्यः
३) आवाहयामि देव्ये	३)	राजयजमानः
४) आवाहयामि देवभुरगं	४)	सवित्रः
५) अस्माद्देव्ये देव्ये मुदा रक्षीते	५)	असुरः
६) अस्माद्देव्ये देव्ये सर्वेषु	६)	पुण्ड्रः
७) आवाहयाम्यहं राज	७)	आदिः
८) अनन्तः	८)	इन्द्रो
९) यमः	९)	निकरतिः

(5)

“श्व”

10

पूर्व कलशः

10

सुरोदकम्

11

वायव्यम्

11

शारोदकम्

12

ईशान कलशः

12

गारिनेलोदकम्

13

दक्षिण कलशः

13

इशुरसोदकम्

14

वायव्ये कलशाः
दक्षिणे कलशाः

14

पृथोदकम्

36

शक्ति कलशा मानाया विरपत् २५

1 अक्षयं मे वरुण

2 ३० गन्धर्व रत्ना

3 ये रूपाणि इति

4 गोत्र मिदम् गोविन्द

5 २० आग्नेश्च मे धर्म

37

सविस्तरं उत्तरं विरपत् २०

वास्तु मण्डल देवतानां सविस्तरं

टिप्पणी कुरुतु

38

प्रथम-द्वितीय-पाठयोः वयं किं २०

जातवन्तः इति टिप्पणी कुर्वन्तु

39

जल यात्रा यामु वेय पदार्थाः २ २०

40

स्नपन विधौ कानि इत्यादि भवन्ते २०